

Recenze monografie Blažejovský, M. (2015): Drogy v dopravě (1. vydání).

Praha: Wolters Kluwer.

ISBN: 978-80-7478-904-5 (pdf), 188 stran.

Kateřina Hlaváčová

Katedra trestního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

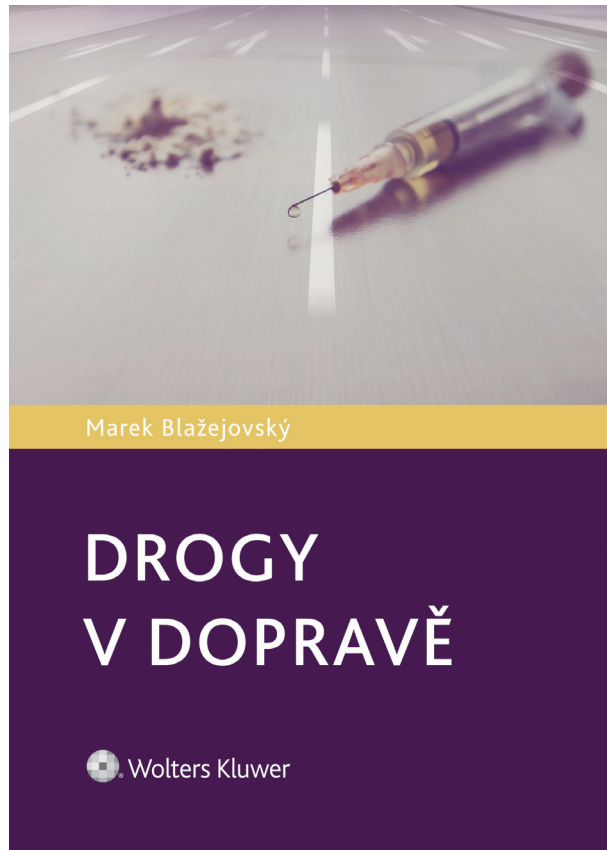
V roce 2015 byla nakladatelstvím Wolters Kluwer, a. s. vydána kniha zabývající se problematikou užívání omamných a psychotropních látek v souvislosti s řízením motorových a nemotorových vozidel. Ačkoliv je monografie koncipována jako učebnice pro studenty Policejní akademie ČR, zcela jistě poslouží i jako praktická pomůcka, jak pro policisty v přímém výkonu služby, tak pro policisty zařazené na metodických a koordinujících pracovištích (zejména ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky). Neméně užitečná však může být také pro advokáty zabývající se problematikou dopravních přestupků a trestných činů či pro samotné řidiče.

Knihu napsal Marek Blažejovský, který sloužil u Policie České republiky od roku 1996, kde začal kariéru na obvodním oddělení pořádkové policie a dostal se až na Národní protidrogovou centrálu služby kriminální policie a vyšetřování, kde působil osm let. Monografie je tak psána s velmi dobrou znalostí nejen teorie, ale i praxe.

Monografie je rozdělena do sedmi kapitol, jež jsou doplněny přílohami obsahujícími vzory některých dokumentů zpracovávaných při kontrole řidiče podezřelého z použití návykové látky, fotografie detekčních testerů, vyhodnocovacích a laboratorních zařízení, grafy znázorňující dobu možné detekce jednotlivých drog a tiskové zprávy.

První kapitola popisuje drogovou scénu v České republice. Na úvod autor čtenáře seznamuje s rozdílem mezi primární a sekundární drogovou kriminalitou a na základě statistických údajů rozebírá, jaké návykové látky jsou v české populaci užívány nejčastěji a jaký je vliv užívání těchto látek na silniční dopravu v České republice. V druhé části první kapitoly se monografie stručně věnuje popisu nejčastějších druhů drog užívaných v České republice. Statistická data jsou pro přehlednost doprovázena tabulkami a grafy a jednotlivé druhy drog jsou vyobrazeny na přiložených fotografiích.

Druhá kapitola se věnuje působnosti Policie České republiky k odhalování řidičů, kteří řídí pod vlivem návykových látek. V rámci tohoto výkladu se autor zaměřuje na do-

tčené služby Policie České republiky, jimiž jsou zejména služba dopravní policie, služba pořádkové policie a služba kriminální policie a vyšetřování, která má na starost vyšetřování trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku. Této kapitole lze možná vytknout její přílišnou stručnost.

Rovněž třetí kapitola je jen stručným výkladem o právním ukotvení působnosti policie při odhalování a vyšetřování problematiky zneužívání návykových látek při řízení motorového vozidla. Autor v této kapitole poukazuje na nejrelevantnější právní normy v této oblasti včetně norem trestněprávních. Podle mého názoru by se do této části monografie hodil podrobnější rozbor trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky. V poslední době se objevilo mnoho zajímavých rozhodnutí Nejvyššího soudu týkající se této problematiky. Za zmínku by určitě stálo rozhodnutí, ve kterém Nejvyšší soud odmítl porušení zásady „ne bis in idem“ v případě, že orgán činný v trestním řízení zahájí trestní stíhání pro trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky řidiče, který byl potrestán ve správním řízení za odmítnutí podrobit se vyšetření¹. Ačkoliv se rozhodnutí vztahovalo k řízení pod vlivem alkoholu, jeho závěry lze zcela jistě vztáhnout i na jiné návykové látky.

Rozsáhlejší kapitolou je kapitola čtvrtá popisující metodiku postupu policie. V této kapitole se čtenář dozví, jakými druhy činností je realizován dohled nad silničním provozem, přičemž podrobněji je rozebrána základní kontrola, speciální kontrola a dopravně bezpečnostní akce. U speciálních kontrol a dopravně bezpečnostních akcí se autor zmiňuje o jejich plánování. V další části kapitoly je podrobně rozebrán postup policie na místě kontroly. Autor popisuje správný způsob zastavení vozidla, kontrolu vozidla a doporučuje, jak komunikovat s řidičem pod vlivem drog. Z této kapitoly se čtenář rovněž dozví, jaké signály svědčí u řidiče o užití drogy a jak se provádí orientační detekce na přítomnost návykových látek. Na závěr autor polemizuje o zavedení psychomotorického testu, jenž by musel mít vzhledem k zásadě legality² oporu v zákoně. Po provedení orientační detekce na přítomnost nealkoholových látek převezou policisté řidiče podezřelého z ovlivnění návykovou látkou do zdravotnického zařízení. I popis tohoto postupu je ve čtvrté kapitole obsažen. Samozřejmě nesmí chybět i postup při vyšetřování trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 trestního zákoníku a při vyšetřování dopravních nehod.

Pátá kapitola s názvem „Detekce návykových látek“ ve svém úvodu definuje některé základy farmakologie, anatomie a fyziologie, které určují počátek, trvání a intenzitu působení drogy v těle. Dále kapitola podrobně rozebírá jednotlivé vzorky biologického materiálu vhodného k detekci, tedy krev, sliny, moč, pot a vlasy. Další část kapitoly se zaměřuje na dobu účinku jednotlivých druhů drog v lidském organismu a na jednotlivé metody detekce. Popis slinných, potních a močových drogových testů je doprovázen obrázkem a tabulkou minimální a maximální doby detekce drog v organismu. Pro úplnost autor zmiňuje rovněž i jednotlivé laboratorní metody, které jsou používány pro detekci návykových látek v lidském organismu.

Šestá kapitola zabývající se vývojem problematiky drog v dopravě a její predikcí ve svém úvodu popisuje zejména vývoj právní úpravy. Autor popisuje dva principy právní úpravy týkající se návykových látek. Jedná se o „impairment“ zákonné normy a „per se“ zákonné normy, přičemž samozřejmě nechybí kategorizace legislativy České republiky a její zhodnocení.

Závěr sedmé kapitoly je obohacen o dílčí výsledky výzkumu realizovaného v rámci výzkumného úkolu: „Analýza a možný vývoj vybrané aktuální policejné bezpečnostní pro-

1 Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. února 2011, sp. zn. 8 Tdo 78/2011.

2 Čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky.

blematiky“ řešeného na katedře policejních činností Fakulty bezpečnostně právní Policejní akademie ČR v Praze. Tento výzkum byl zaměřen na aktuální situaci v oblasti dokazování protiprávního jednání spočívajícího v řízení pod vlivem návykové látky nebo ve stavu vylučujícím způsobilost.

Poslední osmá kapitola obsahuje shrnutí, doporučení, úvahy de lege ferenda a závěr.

Celkově lze monografii hodnotit jako velmi čtivý počín, jež je ideální pomůckou pro studenty Policejní akademie ČR. Náročnější čtenář by jistě uvítal podrobnější rozbor trestněprávní problematiky, zejména trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky s nastíněním relevantní judikatury. Více pozornosti by si určitě zasloužily i výsledky výzkumu shrnuté v sedmé kapitole. Ovšem vzhledem k tomu, že monografie slouží primárně jako učební text, je stručnost knížky zcela pochopitelná. Monografie je prakticky a čtivě napsaná, přitom je však založena na vědecké bázi. Pro pasivní příjem informací je ideálním materiálem.